BMW BELGIUM κ.λπ. ΚΑΤΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 12ης Ιουλίου 1979 *

Στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις:

32/78 — BMW Belgium SA, Kontich,

36/78 — Autohandel O. Cocquyt NV, Bruges,

37/78 — Éts W. Jorssen, Wilrijk,

38/78 — Garage Hindrickx, Roeselare,

39/78 — Pvba J. Siau-Vermeesch, Dendermonde,

40/78 — Éts J. de Smeth, Overijse,

41/78 — Éts Jo Valle, Bree,

42/78 — Éts J. Depotter, Chièvres,

43/78 — Garage J. Wiliquet Sprl, Verviers,

44/78 — Éts Rajans SA, Braine-l'Alleud,

45/78 — Garage Verhaeren, Βρυξέλλες,

46/78 — SC Dewilde Motor, Βρυξέλλες,

47/78 — Éts Autogamas Sprl, Βρυξέλλες,

48/78 — Éts Houyoux, Βρυξέλλες,

49/78 — Garage Léon Louyet Sprl, Charleroi,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική και η ολλανδική.

50/78 — Station Albert 1er SA, Genval,

51/78 — Sprl Auto-Service, La Louvière,

52/78 — Éts A. Petit & Co. SA, Λιέγη,

53/78 — Éts Jean Blaise Sprl, Lobbes,

54/78 — Éts Cuisinier, Mons,

55/78 — Éts Briot Sprl, Namur,

56/78 — Garage Georges Antoine, Seraing,

57/78 — Garage Hubert Scaillet, Spontin,

58/78 — Éts Ferracin, Tamines,

59/78 — Éts Le Stop, Wavre,

60/78 — Autobedrijf de Ruysscher, Aalst,

61/78 — Garage W. Térmont-Vermeire, Adegem,

62/78 — NV Centrauto, Borgerhout,

63/78 — Garage R. Geurts & Pvba, Genk,

64/78 — Etn. Dekkers, Gent,

65/78 — Etn. J. Vandeperre Pvba, Halle (Brabant),

66/78 — J. Sebrechts, Halle (Kempen),

67/78 — Garage Van Avondt & Zn Pvba, Herent-Leuven,

68/78 — Garage A. Ottevaere, Hever,

69/78 — Ceres-Leterme Pvba, Ieper,

70/78 — Garage St Christophe Pvba, Kortrijk,

71/78 — Garage Vangoidsenhoven, Vissenaken-Kumtich,

72/78 — Garage Moderne-Ghyselinck, Lokeren,

73/78 — Garage R. Kellens-Behiels, Maasmechelen,

74/78 — Garage S. de Mey, Maldegem,

75/78 — Ets J. & Sels Pvba, Mechelen,

76/78 — Garage Tanghe Pvba, Melsbroek,

77/78 — Pvba Gebr. Van den Bulck, Merksem,

78/78 — Pvba de Kempische Molen, Mol,

79/78 — Garage W. Aelbrecht, Opwijk,

80/78 — Etn. Erco NV, Schoten,

81/78 — Garage A. Liesens, Tongeren,

82/78 — Garage Centrum-Mottoul, Wachtebeke,

εκπροσωπούμενες:

— στην υπόθεση 32/78, από τον Georges van Hecke, δικηγόρο στο Cour de cassation, και (για την έγγραφη διαδικασία) από τον Jean François Bellis, δικηγόρο Βρυξελλών,

— στις υποθέσεις 36 έως 82/78 από τον Michel Waelbroeck και το Georges Vandersanden, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο E. Arendt, 34, rue Philippe II,

προσφεύγουσες,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενης από το νομικό της σύμβουλο Antonio Marchini-Camia, επικουρούμενο από τους Francis Herbert και Jean-J. Evrard, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το νομικό της σύμβουλο Mario Cervino, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχουν ως αντικείμενο την ακύρωση της αποφάσεως 78/155/ΕΟΚ της Επιτροπής της 23ης Δεκεμβρίου 1977, σχετικής με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/29.146/BMW), που δημοσιεύθηκε στο JOCE, 1978, L 46/33,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους H. Kutscher, πρόεδρο, J. Mertens de Wilmars και Mackenzie Stuart, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, M. Sorensen, A. O'Keeffe και G. Bosco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J.-P. Warner
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με προσφυγές ασκηθείσες στις 10 και 15 Μαρτίου 1978, οι προσφεύγουσες ζήτησαν την ακύρωση της αποφάσεως 78/155/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1977, σχετικής με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (JO 1978, L 46/33) με την οποία τους είχε προσαφθεί ότι συμφώνησαν σε

απαγόρευση εξαγωγών, αντίθετη προς το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ και τους επιβλήθηκαν, λόγω αυτής της παραβάσεως, πρόστιμα.

2 Δεδομένου ότι οι υποθέσεις 32/78 και 36/78 έως 82/78 ενώθηκαν για διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας πρέπει η ένωσή τους να διατηρηθεί προς έκδοση κοινής αποφάσεως.

3 Η BMW Belgium, η οποία είναι θυγατρική κατά 100% της εταιρίας «Bayerische Motoren Werke AG» του Μόναχου (αποκαλούμενης στο εξής «BMW Munich»), κοινοποίησε στην Επιτροπή, στις 13 Ιανουαρίου 1975, το πρότυπο συμφωνητικών διανομής συναφθέντων με τους εγκεκριμένους μεταπωλητές της, και ζήτησε εξαίρεση βάσει των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΟΚ. Αυτό το συμφωνητικό-πρότυπο δεν προβλέπει γενική απαγόρευση εξαγωγών, απαγορεύει, όμως, στους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW τη μεταπώληση καινούργιων οχημάτων BMW σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές. Κατά τα λοιπά, οι περισσότερες ρήτρες του συμφωνητικού αντιστοιχούν με τις ρήτρες του συμφωνητικού-πρότυπου που χρησιμεύει ως βάση του συστήματος εκλεκτικής διανομής που έχει θεσπιστεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στο Δυτικό Βερολίνο από τη BMW Munich και που η Επιτροπή, με απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 1974 (JO 1975, L 29/1), εξήρεσε, βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, από την απαγόρευση που επιβάλλει η πρώτη παράγραφος αυτής της διατάξεως, κυρίως λόγω του ότι καμιά απαγόρευση εξαγωγών δεν προβλεπόταν από τις συμβατικές ρήτρες.

4 Πράγματι, ένα από τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του συστήματος εκλεκτικής διανομής που επιτράπηκε μ' αυτόν τον τρόπο από την Επιτροπή συνίσταται στο γεγονός ότι οι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι BMW, παρόλον ότι αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην πωλούν σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, παραμένουν ελεύθεροι να μεταπωλούν όχι μόνο στο εσωτερικό της δικής τους περιφέρειας, αλλά και οπουδήποτε αλλού στην κοινή αγορά, σε άλλους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW σε τελικούς καταναλωτές ή στους μεσάζοντές τους.

5 Το 1975, οι τιμές των καινούργιων οχημάτων BMW ήσαν σαφώς κατώτερες στο Βέλγιο από τις εφαρμοζόμενες σε άλλα κράτη μέλη, λόγω, τουλάχιστον εν μέρει, των μέτρων παγώματος των τιμών που είχε εφαρμόσει η Βελγική Κυβέρνηση μεταξύ 5ης Μαΐου και 1ης Νοεμβρίου 1975.

Αυτή η διαφορά τιμών προκάλεσε αύξηση των επανεξαγωγών οχημάτων BMW από το Βέλγιο προς άλλα κράτη μέλη, ιδίως προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και τις Κάτω Χώρες. Ορισμένος αριθμός αυτών των εξαγωγών πραγματοποιήθηκε με προορισμό μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, που δεν ενεργούσαν για λογαριασμό τελικών καταναλωτών.

6 Σε πολλά έγγραφα που απηύθυνε από τον Ιανουάριο 1975 στη BMW Belgium, η BMW München ενημέρωσε τη βελγική θυγατρική της περί των επανεισαγωγών καινούργιων οχημάτων BMW στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Ζήτησε από τη BMW Belgium να απευθύνει στους αντιπροσώπους της οδηγίες υπενθυμίζοντάς τους ρητώς την πολιτική διανομής της BMW.

Η BMW Belgium αντέδρασε απευθύνοντας σε ορισμένους από τους αποκλειστικούς αντιπροσώπους της ορισμένες επιστολές, υπενθυμίζοντάς τους ιδίως τους όρους του άρθρου 1 του συμφωνητικού τους, που προβλέπει, υπό το στοιχείο α, ότι «απαγορεύεται στον αποκλειστικό αντιπρόσωπο ... οποιαδήποτε πώληση σε μεταπωλητές ... μη εγκεκριμένους για τη διανομή των συμβατικών προϊόντων, εκτός της περιπτώσεως γνησίων ανταλλακτικών και γνησίου εξοπλισμού που ζητούνται για επισκευή».

7 Στις 4 Ιουλίου 1977, απηύθυνε σε όλους τους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW εγκύκλιο στην οποία, γνωστοποιώντας τους ότι πολλοί αποκλειστικοί αντιπρόσωποι είχαν πωλήσει οχήματα BMW στις Κάτω Χώρες και στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, επέστησε την προσοχή τους επί του γεγονότος ότι «κάθε αποκλειστικός αντιπρόσωπος BMW ανέλαβε την υποχρέωση, υπογράφοντας στο συμφωνητικό αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως BMW, να μην προμηθεύει προϊόντα σε μη εγκεκριμένους για την πώληση συμβατικών προϊόντων BMW μεταπωλητές».

8 Δεδομένου ότι οι επανεξαγωγές από το Βέλγιο συνεχίστηκαν, η BMW Belgium απηύθυνε ορισμένες επιστολές σε Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους σχετικά με παρόμοιες εξαγωγές. Αναφερόμενη σε μια απ' αυτές τις επιστολές, η BMW Munich απέστειλε στη BMW Belgium ανακοίνωση, υπό ημερομηνία 22 Ιουλίου 1975, στην οποία διευκρίνιζε ότι

«... Σύμφωνα με τις διατάξεις του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως, εφιστούμε ακόμα μια φορά την προσοχή σας επί του γεγονότος ότι η επανεξαγωγή δεν συνιστά, αυτή καθεαυτή, παράβαση και ότι, σε περιπτώσεις αυτού του είδους, δεν πρέπει να γίνεται επίκλησή της ως αιτία. Αναφερθείτε μάλλον στο τεκμήριο πωλήσεως προς μεταπωλητή αντιθέτως προς τις διατάξεις του συμφωνητικού.»

9 Στις 29 Σεπτεμβρίου 1975, απεστάλησαν σε όλους τους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW οι δύο εγκύκλιοι βάσει των οποίων η Επιτροπή έκρινε ότι είχε παραβιαστεί το άρθρο 85, παράγραφος 1. Η πρώτη από αυτές τις εγκυκλίους, προερχόμενη από την ίδια τη BMW Belgium, ανέφερε μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Εκτός ατομικών επιστολών προς διάφορους αποκλειστικούς αντιπροσώπους, ήδη επιστήσαμε, στις 4 Ιουλίου 1975, την προσοχή όλων σας επί των συνομολογηθεισών ρητρών της συμβάσεως αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως BMW που αφορά την πώληση των προϊόντων BMW.

Εν τούτοις, πρέπει να διαπιστώσουμε ότι λαμβάνομε πάντοτε εκθέσεις από τα εργοστάσιά μας του Μόναχου και από τον εισαγωγέα των Κάτω Χωρών, σχετικά με τις πωλήσεις οχημάτων BMW σ' αυτές τις χώρες από τους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους και, δυστυχώς, πρέπει να συναγάγομε το συμπέρασμα ότι αυτοί δεν μπορούν ή δεν επιθυμούν να αντιληφθούν τις συνέπειες των πράξεών τους.

...

3. Ο καθένας εύκολα αντιλαμβάνεται ότι τα εργοστάσια BMW του Μόναχου μπορούν να συναγάγουν δύο μόνο συμπεράσματα:

   α) οι τιμές στο Βέλγιο είναι πολύ χαμηλές

   β) οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι διαθέτουν υπερβολικά αποθέματα.

   Οι συνέπειες αυτών των συμπερασμάτων θα είναι οι εξής:

   α) οι τιμές μας θα προσαρμοστούν όσο το δυνατόν ταχύτερα προς τις τιμές των γύρω χωρών

   β) η παράδοση των καινούργιων οχημάτων για το Βέλγιο θα ελαττωθεί από τον Οκτώβριο 1975.

4. Δημιουργείτε για τους ίδιους τους εαυτούς σας ήδη μεγάλα μειονεκτήματα λόγω του γεγονότος ότι πωλείτε, σε περίοδο που δεν διατίθενται αρκετά οχήματα, σε πελάτες οι οποίοι:

   α) δεν θα εμφανισθούν ποτέ στο συνεργείο σας·

   β) στους οποίους δεν θα μπορέσετε ποτέ να πωλήσετε εξαρτήματα ή βοηθητικό εξοπλισμό·

   γ) που δεν θα σας παράσχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσετε πρόσθετο κέρδος από τη μεταπώληση του μεταχειρισμένου οχήματός τους·

   δ) που δεν θα αγοράσουν ποτέ από σας δεύτερο ή τρίτο BMW, όπως γενικά συμβαίνει με τους πελάτες της ίδιας της περιοχής σας.

5. Εκτός όλων αυτών δημιουργείτε τεράστιες δυσχέρειες για τους εαυτούς σας και τους συναδέλφους σας ενόψει των μέτρων που η BMW Munich λογικά θα οδηγηθεί να λάβει, αυτό δε σημαίνει σημαντική μείωση των ποσοτήτων των οχημάτων που προβλέπονται κυρίως για το Βέλγιο.

Πιστεύομε, επομένως, ότι σ' αυτή την κατάσταση υπάρχει μόνο μια λύση: κανένας αποκλειστικός αντιπρόσωπος BMW στο Βέλγιο δεν θα πωλήσει στο μέλλον οχήματα στην αλλοδαπή ή σε επιχειρήσεις που θα προμήθευαν οχήματα στην αλλοδαπή.

...

Παρακαλώ να συμφωνήσετε με αυτές τις προτάσεις υπογράφοντας το αντίγραφο της συνημμένης επιστολής.

Θα βρείτε συνημμένη στην παρούσα μια δήλωση των μελών του συμβουλευτικού συμβουλίου των αποκλειστικών αντιπροσώπων που ομοφώνως συμφωνούν με τα επιχειρηματά μας και που θα επεξηγήσουν την άποψή τους προσωπικώς κατά τη διάρκεια των περιφερειακών συναντήσεων.»

10 Η δεύτερη εγκύκλιος, φέρουσα και αυτή ημερομηνία 29ης Σεπτεμβρίου 1975 και περιλαμβάνουσα τη δήλωση των 8 μελών που συνθέτουν το συμβουλευτικό συμβούλιο των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων BMW, εξέφραζε, υπό τον τίτλο «πωλήσεις στην αλλοδαπή», τη συμφωνία τους «προς τα εκτιθέμενα από τη BMW Belgium, στην επιστολή της της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, πραγματικά περιστατικά» και συνέχιζε αναφέροντας:

«... Νομίζουμε ότι είναι πράγματι λυπηρό το πλήρες δίκτυο των αποκλειστικών αντιπροσώπων να υφίσταται δυσμενείς συνέπειες, που οφείλονται στο γεγονός ότι ορισμένος αριθμός αποκλειστικών αντιπροσώπων δεν ακολούθησε τις συμβουλές του εισαγωγέα της 4ης Ιουλίου 1975 και εξακολούθησε να παραδίδει οχήματα στην αλλοδαπή.

Ζητήσαμε να μας γνωστοποιηθούν τα ονόματα αυτών των αποκλειστικών αντιπροσώπων ώστε ημείς, που αποτελούμε το συμβουλευτικό συμβούλιο των αποκλειστικών αντιπροσώπων, να είμαστε σε θέση να γνωρίσουμε σε όλους εσάς ποιοι από τους συναδέλφους σας είναι υπεύθυνοι για την ενδεχόμενη μείωση των ποσοτήτων των οχημάτων με δύο θύρες και 518 για το Βέλγιο.

Το συμβουλευτικό συμβούλιο των αποκλειστικών αντιπροσώπων θεωρεί ως το σημαντικότερο έργο του να δίδει προς το δίκτυο BMW καλές συμβουλές. Σ' αυτή την περίπτωση, αυτή η συμβουλή μπορεί αποκλειστικά να είναι η ακόλουθη: "Καμιά πλέον πώληση εκτός του Βελγίου!"»

Από τους 90 Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW, 48 (από τους οποίους ο ένας απεβίωσε εν τω μεταξύ) υπέγραψαν, προς δήλωση της συμφωνίας τους, το αντίγραφο της συνημμένης στην εγκύκλιο της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, επιστολής.

11 Όταν η BMW Belgium πληροφόρησε περί των διαβημάτων της τη BMW Munich, η τελευταία αντέδρασε, μεταξύ άλλων, με επιστολή της 17ης Οκτωβρίου 1975 στην οποία, αφού συνεχάρη τη BMW Belgium για την παρέμβασή της εναντίον των πωλήσεων σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, συνέχιζε ως εξής:

«Με την ίδια ευκαιρία, πρέπει ωστόσο να σας ζητήσουμε, όπως ήδη επράξαμε με τις επιστολές μας της 17ης Ιανουαρίου, της 23ης Ιουνίου και της 22ας Ιουλίου 1975, να τηρήσετε απολύτως τα ακόλουθα σημεία:

— καμιά παρέμβαση εναντίον των αντισυμβαλλομένων σας δεν επιτρέπεται για το μόνο λόγο ότι πρόκειται περί επανεξαγωγής, μόνο δε το γεγονός ότι μπορεί να υποτεθεί ότι πρόκειται περί πωλήσεων πραγματοποιηθεισών, κατά παραβίαση του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως, σε ελεύθερους μεταπωλητές δικαιολογεί προειδοποιητική επιστολή,

— δεν μπορείτε να απειλήσετε τους αντισυμβαλλομένους σας με αντίποινα παρά στο μέτρο που είναι απαραίτητο λόγω αποδειχθείσας παραβιάσεως του συμφωνητικού.»

12 Η BMW Belgium ανέμεινε τέσσερις μήνες πριν δώσει συνέχεια σ' αυτές τις οδηγίες, απευθύνουσα, στις 20 Φεβρουαρίου 1976, σε όλους τους αποκλειστικούς αντιπροσώπους νέα εγκύκλιο όπου αναφερόταν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Με την επιστολή μας της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 επιστήσαμε την προσοχή σας επί της νέας καταστάσεως της βελγικής αγοράς, κατόπιν της πωλήσεως καινούργιων οχημάτων BMW σε μεταπωλητές εγκατεστημένους στην αλλοδαπή κατά τη διάρκεια του έτους 1975.

...

Αντιθέτως προς την πρόθεσή μας, μας αναφέρθηκε ότι η εν λόγω εγκύκλιος, καθώς και το παράρτημά της, θεωρήθηκαν από τρίτους ότι μπορούσαν να αποτελούν οδηγίες του εισαγωγέα προς το δίκτυό του διανομής. Αν αυτό συνέβη, επιθυμούμε με την παρούσα να θέσουμε τέρμα σε οποιαδήποτε σύγχυση επ' αυτού του θέματος.

Δεν υπήρξε ποτέ και εξακολουθεί να μην υπάρχει πρόθεση, είτε ημών είτε του συμβουλευτικού συμβουλίου των αποκλειστικών αντιπροσώπων, να σας απευθύνουμε σαφείς οδηγίες ή να σας διατυπώνουμε απαγορεύσεις επανεξαγωγών. Εν πάση περιπτώσει σας ζητούμε να θεωρήσετε την εγκύκλιό μας της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, καθόσον θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως απαγόρευση επανεξαγωγών, ως άκυρη.

Ο σκοπός της επιστολής μας της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 συνίστατο στο να σας υπομνήσουμε ότι, δυνάμει της συμβάσεως αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως που υπογράψατε, η πώληση οχημάτων BMW σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στην αλλοδαπή απαγορεύεται.

Σε καμιά περίπτωση δεν θελήσαμε και ούτε επιθυμούμε να εμποδίσουμε τον αποκλειστικό αντιπρόσωπο BMW από το να διαπραγματεύεται με μεσάζοντα ειδικού πελάτη, αντιτασσόμεθα όμως στο να διαπραγματεύονται οι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι με μεταπωλητές.

...»

13 Εν τω μεταξύ, στις 20 Οκτωβρίου και στις 19 Νοεμβρίου 1975, οι επιχειρήσεις «Automobile-Importe C. Heuer» και «MGH Motorgesellschaft mbH», που είναι εγκατεστημένες στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι εγκεκριμένοι μεταπωλητές του δικτύου διανομής της BMW Belgium δεν ήσαν πλέον διατεθειμένοι να τους παραδώσουν ορισμένους νέους τύπους οχημάτων BMW για επανεξαγωγή στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας. Αυτές οι πληροφορίες δόθηκαν στο πλαίσιο και προς το σκοπό ενδεχόμενης εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2β, του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου (ΕΕ ειδ. εκδ. 08/001, σ. 25 επ.).

14 Στις 3 Νοεμβρίου 1976, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει εναντίον της BMW Belgium και των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων BMW, που είχαν υπογράψει τη συνημμένη στην εγκύκλιό της της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 επιστολή, τη διαδικασία που κατέληξε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

15 Σύμφωνα μ' αυτή την απόφαση, οι προαναφερθείσες εγκύκλιοι της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 καθιστούσαν πρόδηλη την πρόθεση της BMW Belgium και των μελών του συμβουλευτικού συμβουλίου να σταματήσουν κάθε εξαγωγή νέων οχημάτων BMW από το Βέλγιο. Η απόφαση συνάγει από αυτό, με το άρθρο 1, ότι η BMW Belgium, τα μέλη του προαναφερθέντος συμβουλευτικού συμβουλίου και οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι BMW που υπέγραψαν τη συνημμένη στην εγκύκλιο της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1977, επιστολή, διέπραξαν, βάσει των εν λόγω εγκυκλίων, «εκ προθέσεως» όσον αφορά τη BMW Belgium και τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου και «εξ αμελείας», όσον αφορά τους προαναφερθέντες Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW, παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, συμφωνώντας σε γενική απαγόρευση εξαγωγών και διατηρώντας την εν ισχύι από τις 29 Σεπτεμβρίου 1975 μέχρι τις 20 Φεβρουαρίου 1976. Η προσβαλλομένη απόφαση διευκρινίζει ότι οι προσφεύγοντες, συμφωνώντας σε μια τέτοια απαγόρευση, συμμετέσχον σε συμφωνίες ικανές να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και που είχαν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς, κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1 που προαναφέρθηκε.

16 Η εν λόγω απόφαση, διαπιστώσασα επιπλέον ότι η μη κοινοποίηση τέτοιων συμφωνιών σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου, καθιστά στην προκειμένη περίπτωση ανεφάρμοστο το άρθρο 15, παράγραφος 5, του ίδιου κανονισμού, επιβάλλει, με το άρθρο 2, πρόστιμα διαφορετικού ύψους για την παράβαση περί της οποίας πρόκειται.

1. Επί της διαπιστωθείσας παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ

17 α) Η BMW Belgium εγείρει καταρχάς το ζήτημα αν η σχετική με την προσβαλλομένη απόφαση διαδικασία, κινηθείσα κατόπιν καταγγελιών της Heuer MGH, συνιστά ισχυρή νομική βάση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Ισχυρίζεται, σχετικά, ότι δεδομένου ότι η MGH και η Heuer δεν ενήργησαν ως μεσάζοντες για τελικούς καταναλωτές, δεν μπορούσαν να αξιώνουν παραδόσεις νέων οχημάτων BMW. Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί αν αυτές οι επιχειρήσεις είχαν, στην προκειμένη περίπτωση, «έννομο συμφέρον», κατά την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2 β, του κανονισμού 17/62 στο να κινηθεί από την Επιτροπή η ένδικη διαδικασία.

18 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η σχετική με τις αποφάσεις που επιβάλλουν στις επιχειρήσεις ή στις ενώσεις επιχειρήσεων να παύσουν παράβαση των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης κινείται «αν η Επιτροπή διαπιστώσει, κατόπιν αιτήσεως ή αυτεπαγγέλτως» την ύπαρξη τέτοιας παραβάσεως. Κατόπιν αυτού, δεν έχει σημασία αν η Heuer και η MGH είχαν, στην

προκειμένη περίπτωση, «έννομο συμφέρον» να ζητήσουν την κίνηση διαδικασίας, εφόσον η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να την κινήσει αυτεπαγγέλτως.

19 β) Οι προσφεύγουσες αμφισβητούν, εξάλλου, τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως ισχυριζόμενες ότι η εμπεριστατωμένη έρευνα τόσο του κειμένου των εγκυκλίων της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, όσο και του γενικού πλαισίου εντός του οποίου τοποθετούνται αυτές οι εγκύκλιοι, καθώς και της συμπεριφοράς των μερών, αποδεικνύει ότι οι εν λόγω εγκύκλιοι είχαν αποκλειστικά ως αντικείμενο να υπομνήσουν στους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW την απαγόρευση μεταπωλήσεως σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, που αναφέρεται στο άρθρο 1 του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως και ότι, υπ' αυτήν ακριβώς την έννοια έγιναν αντιληπτές από τους αποκλειστικούς αντιπροσώπους που υπέγραψαν τη συνημμένη στην εγκύκλιο της BMW Belgium επιστολή.

20 Παρόλον ότι είναι αληθές ότι η εγκύκλιος της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, αρχίζει με υπόμνηση των ρητρών του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως που αφορούν την πώληση σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, είναι εξίσου αληθές ότι αυτή η υπόμνηση δεν συνοδεύεται από καμιά διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως μη εγκεκριμένων μεταπωλητών οι οποίοι, ενεργούντες για ίδιο λογαριασμό, δεν μπορούν να αξιώνουν παραδόσεις εκ μέρους των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων BMW και της περιπτώσεως των μεταπωλητών οι οποίοι, ενεργούντες ως μεσολαβητές τελικών καταναλωτών, δυνάμει του συστήματος εκλεκτικής διανομής που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, είχαν δικαίωμα σε τέτοιες παραδόσεις. Εξάλλου, το σύνολο του κειμένου αυτής της εγκυκλίου. καθώς και της ταυθήμερης εγκυκλίου του συμβουλευτικού συμβουλίου, αναφέρεται γενικά σε όλες τις εξαγωγές.

21 Έτσι, η παράγραφος 3 της εγκυκλίου της BMW Belgium, επισημαίνοντας την αντίδραση που μπορεί να προβλεφθεί της BMW Munich έναντι μεταπωλήσεων νέων οχημάτων BMW, προελεύσεως Βελγίου, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας και στις Κάτω Χώρες, αναφέρεται σε περιστάσεις εντελώς ανεξάρτητες από την ιδιότητα του αγοραστή των εξαγομένων προϊόντων. Επίσης, η παράγραφος 4 αυτής της εγκυκλίου, απαριθμούσα τα μειονεκτήματα που απορρέουν από τις επανεξαγωγές από το Βέλγιο, αναφέρεται σε δυσκολίες —όπως η έλλειψη συνεχιζομένων σχέσεων με τον αγοραστή, η αδυναμία πωλήσεως προς αυτόν εξαρτημάτων ή βοηθητικού εξοπλισμού, κλπ. —που είναι συμφυής με κάθε πώληση προς την αλλοδαπή, οποιαδήποτε κι αν είναι η ιδιότητα του αγοραστή, εγκεκριμένου ή μη εγκεκριμένου μεταπωλητή και, στην τελευταία αυτή περίπτωση, μεσάζοντα ή όχι τελικού καταναλωτή.

22 Τέλος, η αναφερομένη στην εγκύκλιο της BMW Belgium δήλωση, κατά την οποία «πιστεύομε ότι σ' αυτή την κατάσταση υπάρχει μια μόνο λύση: κανένας

αποκλειστικός αντιπρόσωπος BMW στο Βέλγιο δεν θα πωλήσει στο μέλλον οχήματα στην αλλοδαπή ή σε επιχειρήσεις που θα προμήθευαν οχήματα στην αλλοδαπή», καθώς και η δήλωση η περιεχόμενη στην εγκύκλιο του συμβουλευτικού συμβουλίου, στην οποία συνιστάται αποκλειστικά να μη γίνεται: «καμιά πλέον πώληση εκτός του Βελγίου», εκφράζουν χωρίς αμφιβολία τη βούληση να παύσουν και να εμποδίσουν οποιαδήποτε παράδοση προοριζόμενη για την αλλοδαπή, οποιαδήποτε κι αν είναι η ιδιότητα του αγοραστή, εγκεκριμένου ή μη εγκεκριμένου μεταπωλητή, τελικού καταναλωτή ή μεσολαβητή του τελικού καταναλωτή.

23 Το νομικό και πραγματικό πλαίσιο εντός του οποίου τοποθετούνται οι εγκύκλιοι της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 επιβεβαιώνει, εξάλλου, ότι η BMW Belgium και το συμβουλευτικό συμβούλιο, απευθύνοντας στους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW τις εν λόγω εγκυκλίους, υπερέβησαν τις ρήτρες του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως BMW, καθόσον αυτό αφορά τη μεταπώληση σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές. Αρκεί προς το σκοπό αυτό να γίνει σύγκριση των όρων των εν λόγω εγκυκλίων με τις επιφυλάξεις που εξέφρασε η BMW Munich στις ανακοινώσεις της της 22ας Ιουλίου 1975 και 17ης Οκτωβρίου 1975 που απηύθυνε στη BMW Belgium. Στην πρώτη από αυτές τις ανακοινώσεις, όπου αναφέρεται επιστολή της 9ης Ιουλίου 1975, απευθυνθείσα από τη BMW Belgium σε Βέλγο αποκλειστικό αντιπρόσωπο σχετικά με επανεξαγωγές νέων οχημάτων, η BMW Munich υπενθυμίζει ρητώς το συμφωνητικό αποκλειστικής εκπροσωπήσεως που έχει επιτραπεί από την Επιτροπή, κατά το οποίο μόνο «ο εφοδιασμός ελευθέρων μεταπωλητών» απαγορεύεται. Στη δεύτερη ανακοίνωση, που είναι μεταγενέστερη των εγκυκλίων της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 και απεστάλη στη BMW Belgium ενόψει αυτών των εγκυκλίων, η BMW Munich επανέρχεται επί των όρων του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως διευκρινίζοντας επί λέξει ότι καμία παρέμβαση εναντίον των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων δεν επιτρέπεται «για το μόνο λόγο ότι πρόκειται περί επανεξαγωγής».

24 Το επιχείρημα, κατά το οποίο η BMW Belgium, θυγατρική κατά 100% της BMW München, δεν μπορούσε να επιδιώξει σκοπό διαφορετικό από τον ταχθέντα από τη μητρική εταιρία, δεν μπορεί να αποτελέσει στην προκειμένη περίπτωση χρήσιμο ερμηνευτικό στοιχείο των επίμαχων εγκυκλίων. Η οικονομική εξάρτηση μιας θυγατρικής εταιρίας από τη μητρική της δεν αποκλείει ούτε διαφορά συμπεριφοράς ούτε διαφορά συμφερόντων μεταξύ των δύο εταιριών. Οι εκφρασθείσες από τη BMW München επιφυλάξεις στις προαναφερθείσες ανακοινώσεις, ιδίως στην ανακοίνωση της 17ης Οκτωβρίου 1975, επιβεβαιώνουν εξάλλου ότι η εκφρασθείσα σ' αυτές τις εγκυκλίους άποψη, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της διατυπώσεώς τους, επέβαλε διευκρίνιση εκ μέρους της μητρικής εταιρίας.

25 Έχοντας ακριβώς υπόψη αυτή την προειδοποίηση, η BMW Belgium έπρεπε να αντιληφθεί την επείγουσα ανάγκη τροποποιήσεως της εγκυκλίου της 29ης Σε-

πτεμβρίου 1975. Όμως, μόλις στις 20 Φεβρουαρίου 1976, δηλαδή με καθυστέρηση τεσσάρων μηνών, η BMW Belgium απηύθυνε σε όλους τους αποκλειστικούς αντιπροσώπους της νέα εγκύκλιο, όπου διευκρινίζει επί λέξει ότι η εγκύκλιός της της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 πρέπει να θεωρείται άκυρη «καθόσον θα μπορούσε να ερμηνευθεί ως απαγόρευση των επανεξαγωγών».

26 Επιπλέον, η ανταλλαγείσα μεταξύ BMW Βελγίου και ορισμένων αποκλειστικών αντιπροσώπων της αλληλογραφία, κατά τη διάρκεια της περιόδου από 29ης Σεπτεμβρίου 1975 μέχρι 20ής Φεβρουαρίου 1976, δεν αποκαλύπτει στοιχεία αποδεικνύοντα ότι οι εγκύκλιοι της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 είχαν γίνει αντιληπτές από τους συντάκτες τους ως περιλαμβάνουσες απαγόρευση εξαγωγών, περιορισμένη στους μόνους μη εγκεκριμένους μεταπωλητές. Οι ατομικές επιστολές που εστάλησαν από τη BMW Belgium κατά τη διάρκεια αυτής της αλληλογραφίας σε ορισμένους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους διατηρούσαν τη σύγχυση μεταξύ επιτρεπόμενης και απαγορευόμενης συμπεριφοράς και, ενίοτε, ήσαν διατυπωμένες κατά τρόπο που να αφήνουν να εννοηθεί ότι καμιά πώληση στην αλλοδαπή, ακόμα και σε τελικούς καταναλωτές ή στους μεσάζοντές τους, δεν μπορούσε να γίνει δεκτή.

27 Τέλος, το επικαλούμενο από τις προσφεύγουσες γεγονός ότι οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι, παρά τις εγκυκλίους, συνέχισαν να πωλούν καινούργια οχήματα BMW στην αλλοδαπή μετά τις 29 Σεπτεμβρίου 1975, δεν είναι καθοριστικό. Τα προσκομισθέντα από τη BMW Belgium στοιχεία, σε απάντηση ερωτήσεως του Δικαστηρίου, δεν αφορούν παρά 28 περιπτώσεις επί των 59 περιπτώσεων επανεξαγωγής, των οποίων η BMW Belgium έλαβε γνώση μεταξύ Οκτωβρίου 1975 και Φεβρουαρίου 1976.

28 Για όλους αυτούς τους λόγους, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η εγκύκλιος της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, και η ταυθήμερη εγκύκλιος του συμβουλευτικού συμβουλίου των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων, θεωρούμενες τόσο από απόψεως περιεχομένου όσο και σε σχέση με το νομικό και πραγματικό πλαίσιο στο οποίο τοποθετούνται και σε σχέση με τη συμπεριφορά των μερών, συνιστούν εκδήλωση βουλήσεως που αποσκοπεί στο να παύσουν όλες οι εξαγωγές καινούργιων οχημάτων BMW από το Βέλγιο.

29 Η BMW Belgium, απευθύνοντας αυτές τις εγκυκλίους σε όλους τους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους, υπήρξε ο υποκινητής της συνάψεως με τους αποκλειστικούς αντιπροσώπους της συμφωνίας, αποσκοπούσας στη γενική παύση αυτών των εξαγωγών.

30 Οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι, συμπεριλαμβανομένων των μελών του συμβουλευτικού συμβουλίου που συνήνεσαν στην εγκύκλιο της BMW Belgium της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 συνήψαν, λόγω αυτής της συναινέσεώς τους, συμφωνία, της οποίας το περιεχόμενο ακριβώς καθορίζεται από τις εν λόγω εγκυκλίους.

31 Λαμβανομένων υπόψη του περιεχομένου και του σκοπού τους, οι εν λόγω συμφωνίες είχαν ως αντικείμενο την παρεμπόδιση, τον περιορισμό και την αισθητή νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς για προϊόν ορισμένης μάρκας.

32 Αυτές οι συμφωνίες, επιδιώκοντας τη στεγανοποίηση των αγορών, όσον αφορά την εξαγωγή προϊόντος ορισμένης μάρκας, μπορούσαν επιπλέον να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών, κατά την έννοια του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης.

33 Από αυτά έπεται, συνεπώς, ότι η BMW Belgium, τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου, καθώς και οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι που υπέγραψαν την εγκύκλιο της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 συνήψαν, βάσει των εν λόγω συμφωνιών, συμφωνίες ασυμβίβαστες προς την κοινή αγορά και απαγορευόμενες από το άρθρο 85, παράγραφος 1 που προαναφέρθηκε.

34 Δεδομένου ότι οι συμφωνίες παρέμειναν εν ισχύι μέχρι της ημερομηνίας της εγκυκλίου της BMW Belgium της 20ής Φεβρουαρίου 1976, οι προσφεύγουσες παρέβαιναν κατά συνέπεια, μέχρις αυτής της ημερομηνίας, τις διατάξεις του προαναφερθέντος άρθρου.

35 Η BMW Belgium και τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου συντάκτες των εγκυκλίων της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, εκ προθέσεως απηύθυναν αυτές τις εγκυκλίους στους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους, προσκαλώντας τους μ' αυτό τον τρόπο να συνάψουν συμφωνία με την οποία αναλάμβαναν την υποχρέωση να μην επανεξάγουν τα υπό εξέταση προϊόντα. Η BMW Belgium και τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, διέπραξαν εκ προθέσεως την παράβαση για την οποία πρόκειται.

36 Ως προς τη συμμετοχή σ' αυτή την παράβαση των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων που υπέγραψαν την εγκύκλιο της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, παρόλον ότι είναι αληθές ότι η ελευθερία πρωτοβουλίας και λήψεως αποφάσεων εκ μέρους τους μπορούσε να εξαρτηθεί από την οικονομική τους εξάρτηση από τη BMW Belgium, είναι εξίσου αληθές ότι η ύπαρξη αυτής της

εξαρτήσεως δεν απέκλειε τη δυνατότητα να αρνηθούν τη συναίνεσή τους σε συμφωνία που τους προτεινόταν, όπως αποδεικνύεται από το σημαντικό αριθμό των αποκλειστικών αντιπροσώπων που απέσχον από το να δώσουν τη συναίνεσή τους. Λαμβανομένων υπόψη όρων του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως, του συνομολογηθέντος με τη BMW Belgium, δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι BMW δεν είχαν αντιληφθεί την εγκύκλιο της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, εξεταζόμενη υπό το φως του κειμένου της, καθώς και της περιλαμβανόμενης στην εγκύκλιο της ίδιας ημερομηνίας του συμβουλευτικού συμβουλίου προειδοποιήσεως, ως περιλαμβάνουσα τη διακοπή οποιασδήποτε πωλήσεως στην αλλοδαπή και ότι δεν είχαν επίγνωση του ότι, συναινώντας στην πρόταση της BMW Belgium συνομολογούσαν απαγόρευση εξαγωγών που έβαινε πέραν των όρων εκλεκτικής διανομής της BMW Munich.

37 Για τους λόγους αυτούς οι προσφυγές δεν φαίνονται βάσιμες καθόσον στρέφονται κατά του άρθρου 1 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

2. Επί των προστίμων

38 Το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως επιβάλλει στη BMW Belgium και στους 47 Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW, οι οποίοι συμμετέσχον στην μνημονευόμενη στο άρθρο 1 παράβαση, λόγω αυτής της παραβάσεως, πρόστιμα δυνάμει του άρθρου 15, παράγραφος 2α, του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου.

39 Όπως προκύπτει από την προσβαλλομένη απόφαση, η Επιτροπή, επιβάλλοντας αυτά τα πρόστιμα έλαβε υπόψη της, αφενός, ότι η BMW Belgium και τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων «είχαν επίγνωση, συνομολογώντας γενική απαγόρευση εξαγωγών, της παραβάσεως των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, και, αφετέρου, ότι «οι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι BMW που υπέγραψαν τη συνημμένη στην εγκύκλιο της BMW Belgium, της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, επιστολή είναι ... ένοχοι εξ αμελείας».

40 ι) Η BMW Belgium ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι στο μέτρο που η εγκύκλιος της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 περιορίστηκε στο να υπομνήσει την απαγόρευση πωλήσεως σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, την επιβαλλόμενη με το άρθρο 1 του συμφωνητικού αποκλειστικής αντιπροσωπεύσεως που κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή, το άρθρο 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως θεσπίστηκε κατά παράβαση του άρθρου 15, παράγραφος 5 α του κανονισμού 17/62, καθόσον αυτή η διάταξη επιβάλλει στη BMW Belgium πρόστιμο λόγω κοινοποιηθείσας ρήτρας.

41 ότι η προταθείσα από τη BMW ερμηνεία της εγκυκλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 απορρίφθηκε για τους επισημαινόμενους ανωτέρω λόγους, αυτός ο ισχυρισμός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

42 Η BMW Belgium υποστήριξε, περαιτέρω, ότι και αν ακόμα υποτεθεί ότι υπήρξε παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, δεν διέπραξε αυτή την παράβαση «εκ προθέσεως», διότι η πραγματική της πρόθεση ήταν αποκλειστικά να θέσει τέρμα στις πωλήσεις σε μη εγκεκριμένους μεταπωλητές. Το γεγονός ότι έλαβε την πρόνοια να υποβάλει το κείμενο της εγκυκλίου της της 29ης Σεπτεμβρίου στο νομικό της σύμβουλο και να ζητήσει τη γνώμη του συνιστά, μεταξύ άλλων, την απόδειξη αυτού του ισχυρισμού της.

43 Όπως προκύπτει από τις προηγούμενες σκέψεις, η εγκύκλιος της BMW Belgium της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, λαμβανομένων υπόψη του περιεχομένου της και του νομικού και πραγματικού πλαισίου εντός του οποίου τοποθετείται, καθώς και της συμπεριφοράς των μερών, εκφράζει σαφώς την πρόθεση να παύσουν όλες οι εξαγωγές από το Βέλγιο καινούργιων οχημάτων BMW, οποιαδήποτε και αν είναι η ιδιότητα των αγοραστών, μη εγκεκριμένων μεταπωλητών, τελικών καταναλωτών ή μεσαζόντων τελικών καταναλωτών.

Εφόσον δεν μπορεί έτσι να αμφισβητηθεί ότι οι όροι της εν λόγω εγκυκλίου τέθηκαν από την προσφεύγουσα, πολύ μικρή σημασία έχει αν η προσφεύγουσα είχε ή δεν είχε επίγνωση, ενεργώντας μ' αυτόν τον τρόπο, του ότι συγχρόνως παραβίαζε την απαγόρευση του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΟΚ.

44 Η BMW Belgium υποστηρίζει επίσης ότι η διάρκεια της διαπιστωθείσας παράβασης μπορούσε να συντομευθεί σημαντικά, αν η Επιτροπή της είχε ανακοινώσει τις αντιρρήσεις της κατά της εγκυκλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1975.

Αυτό το επιχείρημα πρέπει να απορριφθεί, λαμβανομένου υπόψη, αφενός, του γεγονότος ότι η Επιτροπή δεν πληροφορήθηκε παρά στις 20 Οκτωβρίου 1975, από την επιχείρηση MGH, την άρνηση ορισμένων Βέλγων εγκεκριμένων μεταπωλητών να παραδώσουν καινούργια οχήματα BMW για επανεξαγωγή, και, αφετέρου, του γεγονότος ότι, ήδη από τις 17 Οκτωβρίου 1975, η BMW Munich είχε επιστήσει την προσοχή της BMW Belgium επί των στοιχείων που συνεπάγονταν την έλλειψη νομιμότητας της εν λόγω εγκυκλίου.

45 Η BMW Belgium υποστηρίζει, τέλος, ότι το ποσό του ένδικου προστίμου είναι πολύ υψηλό, λαμβανομένης υπόψη της μικρής περιόδου που μεσολάβησε μεταξύ της αποστολής της εγκυκλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 και της αποστολής

της εγκυκλίου της 20ής Φεβρουαρίου 1976, και του γεγονότος ότι η παράβαση δεν είχε κανένα πραγματικό αποτέλεσμα επί του εμπορίου μεταξύ Βελγίου και των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας, εκτός από του να καταστήσει δυσκολότερη την αγορά καινούργιων οχημάτων BMW στο Βέλγιο από μη εγκεκριμένους μεταπωλητές, δηλαδή από επιχειρήσεις οι οποίες, εν πάση περιπτώσει, δεν μπορούσαν θεμιτά να αξιώσουν τέτοιες παραδόσεις.

46 Αρκεί να παρατηρηθεί, ως προς το πρώτο σημείο, ότι η Επιτροπή ρητώς έλαβε υπόψη, στην παράγραφο 26, εδάφιο 7, της αποφάσεώς της, τη διάρκεια της διαπιστωθείσας παράβασης για τον καθορισμό του επιβληθέντος στη BMW και στα 8 μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου προστίμου και ότι κανένα από τα προβληθέντα υπό των ενδιαφερομένων επιχειρήματα δεν αποδεικνύει ότι το ποσό αυτό είναι δυσανάλογο σε σχέση με τον κύκλο εργασιών.

47 Ως προς το δεύτερο σημείο, διαπιστώνεται ότι η ίδια η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι ο αριθμός των επανεξαγωγών καινούργιων οχημάτων BMW από το Βέλγιο προς άλλα κράτη μέλη ήταν, ιδίως από το μήνα Αύγουστο 1975, αρκετά σημαντικός για να οδηγήσει τη BMW Belgium στο να παρεμβαίνει ολοένα και συχνότερα στο βελγικό δίκτυο διανομής μέχρι τέτοιου σημείου, ώστε έκρινε απαραίτητο να διανείμει σ' αυτό το δίκτυο τις επίμαχες εγκυκλίους της 29ης Σεπτεμβρίου 1975.

48 ιι) Τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων υποστηρίζουν και αυτά ότι, κακώς η προσβαλλομένη απόφαση τους προσάπτει ότι παρέβησαν «εκ προθέσεως» τις διατάξεις του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης, και ότι τους επιβάλλει πρόστιμο βαρύτερο από το επιβληθέν στους άλλους αποκλειστικούς αντιπροσώπους, λόγω του μόνου γεγονότος ότι ήσαν κατά την κρίσιμη εποχή μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου. Τονίζουν σχετικώς ότι, αν εξελέγησαν κατόπιν υποβολής της υποψηφιότητάς τους, η τύχη, ωστόσο, αποφάσισε η αμφισβήτηση της οποίας έχει τώρα επιληφθεί το Δικαστήριο να αναφυεί κατά την περίοδο που ήσαν μέλη του προαναφερθέντος συμβουλίου.

49 Τα μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου ισχυρίζονται, εξάλλου, ότι η εγκύκλιος της 29ης Σεπτεμβρίου 1975, την οποία απηύθυναν στο σύνολο των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων, συντάχθηκε από τη BMW Belgium και τους παρουσιάστηκε, προς υπογραφή, κατά τη διάρκεια συγκληθείσας προς το σκοπό αυτό συναντήσεως. Καταλήγουν, έτσι, στο συμπέρασμα ότι η προσβαλλομένη απόφαση έπρεπε, όσον αφορά το πρόστιμο που τους επιβάλλει, να ακυρωθεί λόγω ελλείψεως και ασαφούς αιτιολογίας, καθώς και λόγω παραβάσεως του άρθρου 15 του κανονισμού 17/62 του Συμβουλίου.

50 Τα 8 μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου δεν μπορούσαν να αγνοούν ότι η ιδιότητά τους ως εκπροσώπων των Βέλγων αποκλειστικών αντιπροσώπων τους επέβαλε ηυξημένες ευθύνες έναντι αυτών των αποκλειστικών αντιπροσώπων και ότι, η παρέμβασή τους στο βελγικό δίκτυο διανομής δεν μπορούσε παρά να προσφέρει ειδικό βάρος στις προτάσεις της BMW Belgium που υποστήριξαν με τη θέση τους.

Υπογράφοντας, έστω και κατόπιν εντολής της BMW Belgium, τη δεύτερη εγκύκλιο της 29ης Σεπτεμβρίου που προσαρτήθηκε στην ταυθήμερη εγκύκλιο της BMW Belgium, τα 8 μέλη του συμβουλευτικού συμβουλίου συνετέλεσαν έτσι, ενεργώς, στο να ενισχύσουν, στο βελγικό δίκτυο διανομής, το κύρος των περιλαμβανομένων στην εγκύκλιο της BMW Belgium της 29ης Σεπτεμβρίου 1975 παροτρύνσεων. Στην περίπτωση που η μέριμνά τους ήταν πράγματι να εμποδίσουν τις πωλήσεις στους μη εγκεκριμένους διανομείς, θα έπρεπε να το εκδηλώσουν σαφώς, με ρητή διευκρίνιση στην εγκύκλιό τους, αντί να χρησιμοποιήσουν σ' αυτήν όρους που άφηναν προφανέστερα να νοηθεί ότι η απαγόρευση επανεξαγωγών έπρεπε να εφαρμοστεί σε οποιαδήποτε πώληση εκτός του Βελγίου.

51 iii) Οι άλλοι Βέλγοι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι BMW αμφισβητούν, τέλος, το βάσιμο των επιβληθέντων σ' αυτούς προστίμων, ισχυριζόμενοι ότι ουδέποτε είχαν την πρόθεση να συμφωνήσουν σε γενική απαγόρευση επανεξαγωγών και ότι, η οικονομική εξάρτηση υπό την οποία τελούν έναντι της BMW Belgium μπορούσε ουσιαστικά να επηρεάσει τη συναίνεσή τους στην εν λόγω εγκύκλιο. Υποστηρίζουν, επιπλέον, ότι τα πρόστιμα είναι αδικαιολόγητα στην περίπτωσή τους και διότι η Επιτροπή, σε όλες τις προηγούμενες αποφάσεις της περί επιβολής προστίμων λόγω παραβάσεως του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης ουδέποτε τιμώρησε τους μεταπωλητές, αλλά αποκλειστικά τους παραχωρήσαντες την αποκλειστικότητα. Επιφυλάσσοντας, προφανώς άνευ βασίμου λόγου, στους Βέλγους αποκλειστικούς αντιπροσώπους BMW αυστηρότερη συμπεριφορά από τη συμπεριφορά που επιφύλαξε στο παρελθόν σε αποκλειστικούς αντιπροσώπους ευρισκόμενους σε παρόμοια κατάσταση, παραβίασε, σε βάρος αυτών των αποκλειστικών αντιπροσώπων, την αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων.

52 Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τις προηγούμενες σκέψεις, οι εν λόγω αποκλειστικοί αντιπρόσωποι διέπραξαν παράβαση των διατάξεων του άρθρου 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης. Το γεγονός ότι, σε προηγούμενες παρόμοιες υποθέσεις, η Επιτροπή δεν έκρινε ότι υπήρχε λόγος επιβολής προστίμου και στους μεταπωλητές δεν μπορεί να την στερήσει μιας τέτοιας εξουσίας που ρητώς της απονέμει ο εν λόγω κανονισμός, εφόσον πληρούνται οι απαιτούμενες για την άσκησή της προϋποθέσεις.

53 Όσον αφορά το ποσό των προστίμων, η Επιτροπή, ακόμα και αν πρόκειτο περί παραβάσεως διαπραχθείσας εκ προθέσεως, ορθώς εξετίμησε τη σοβαρότητα της παραβάσεως λόγω της οικονομικής εξαρτήσεως υπό την οποία τελούν οι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι έναντι της BMW Belgium.

54 Από τα ανωτέρω έπεται ότι οι προσφυγές δεν είναι βάσιμες ούτε καθόσον στρέφονται κατά του άρθρου 2 της προσβαλλομένης αποφάσεως.

55 Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να απορριφθούν οι υπό κρίση προσφυγές στο σύνολό τους.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

Απορρίπτει τις προσφυγές ως αβάσιμες.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1979.

Kutscher Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Pescatore

Sørensen O'Keeffe Bosco

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1979.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
H. Kutscher